

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα
Συλλογικών Οργάνων**

**Ηράκλειο, 26 Οκτωβρίου 2022
Αρ. πρωτ.: 329526**

Ταχ. Δ/ση :Πλατεία Ελευθερίας
Ταχ. Κώδικας :712 01
Πληροφορίες :Γιατρομανωλάκη
Ευαγγελία
Τηλέφωνο :2813400235
e-mail :tyso@crete.gov.gr

ΠΡΟΣ: -Δ/ση ΠΕ.ΧΩ.Σ.
Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης

ΚΟΙΝ.:- Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού
Σχεδιασμού ΠΚ
- Δήμο Μαλεβιζίου

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθμ. **64/2022** απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας.

Σας διαβιβάζουμε για τις δικές σας ενέργειες, αντίγραφο της υπ' αριθ. **64/2022** απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (**πρακτικό Ν° 10/17-10-2022**) που αφορά στην Έκφραση άποψης επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: **Υβριδικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας ισχύος 18MW αιολικό- 12 MW Συσσωρευτές (εγγυημένη) στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου, με φορέα «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ»,**

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Βαρδιάμπαση Νίκη

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Ηρακλείου
- Εκτελεστικό Γραμματέα ΠΚ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων**

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:**

**Απόσπασμα Πρακτικού Νο 10/17-10-2022
Αριθμός Απόφασης 64/2022**

Στο Ηράκλειο σήμερα **Δευτέρα 17 Οκτωβρίου 2022** και ώρα **11:00**, **συνήλθε σε δια ζώσης συνεδρίαση η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας**, στο Ηράκλειο (ξενοδοχείο ΑΤΛΑΝΤΙΣ - αίθουσα ΜΙΝΩΣ Ι - οδός Υγείας αριθμ. 2), ύστερα από την με αριθ. πρωτ.: **305652/06-10-2022** Πρόσκληση του Προέδρου της.

Στη συνεδρίαση στην οποία κλήθηκαν νόμιμα τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη, **ήταν παρόντες:**

1	Ξυλούρης Νικόλαος	Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος	Πρόεδρος της Επιτροπής
2	Χανιωτάκη-Μυλωνάκη Μαρία	Περιφερειακός Σύμβουλος	Αντιπρόεδρος της Επιτροπής
3	Σκουλάς Νικόλαος	» »	τακτικό μέλος
4	Γύπαρης Κωνσταντίνος.	» »	» »
5	Δοξαστάκης Ζαχαρίας	» »	» »
6	Παπαδεράκης Αντώνιος	» »	» »
7	Αλεξάκης Γιώργος	» »	» »
8	Κουρουπάκης Αναστάσιος	» »	» »
9	Κακογιαννάκης Νικόλαος	» »	» »
10	Δανδουλάκης Κωνσταντίνος	» »	» »
11	Μανούσακας Ιωάννης (Βλαντάς)	» »	» »
12	Κουκλινός Ανδρέας	» »	» »
13	Κονταξάκης Γεώργιος	» »	» »
14	Μαρινάκης Αλέξανδρος	» »	» »
15	Ματαλλιωτάκης Γεώργιος	» »	» »
16	Μηλάκη Γεωργία	» »	ως τακτικό μέλος
17	Κώτσογλου Κυριάκος	» »	» »

Στη **συνεδρίαση παραβρέθηκαν ακόμα οι κ.κ.** Μυλωνάκης Γεώργιος Δήμαρχος Δήμου Κισσάμου, Χριστουλάκης Θεόφιλος Αντιδήμαρχος Δήμου Κισσάμου, Ασπραδάκης Γεώργιος Αντιδήμαρχος Δήμου Ιεράπετρας, Κλαψινός Ανδρέας Πρόεδρος Κοινότητας Γερανίου, Κριτσωτάκης Μαρίνος Προϊστάμενος Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Καγιαμπάκη Άννα Προϊσταμένη Τμήματος Περιβάλλοντος Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Δαφνομήλη Δήμητρα υπάλληλος τμήματος Περιβάλλοντος Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Στεφανάκη Μαρία

Υπάλληλος του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Μεραμβελιωτάκης Ιωάννης υπάλληλος τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας ΠΕ Χανίων, Βλαχάκης Γεώργιος εκπρόσωπος εταιρείας «ΑΕΙΦΟΡΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ **ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ Α.Ε.**» (θέμα Α1), Μπεκιάρης Ιωάννης μέλος μελετητικής ομάδας εταιρείας «ΑΕΙΦΟΡΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ **ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ Α.Ε.**» (θέμα Α1), Τσικνάκης Γεώργιος Νομικός Σύμβουλος εταιρείας «ΑΕΙΦΟΡΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ **ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ Α.Ε.**» (θέμα Α1), Παρασύρης Ιωάννης Μελετητής (θέμα Β7), Νικηφοράκης Εμμανουήλ πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος ΑΚΤΙΝΑ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ (θέμα Β1), Κοκολάκη Μαρία μελετήτρια (θέμα Β8), Χαρκουτσάκης Ευάγγελος Ναυπηγός Μηχανολόγος Μηχανικός ΠΕ Διευθυντής ΤΥ/ΙΤΕ (θέμα Β8), Βουγιουκαλάκη Όλγα μελετήτρια (θέμα Β4), Μαθιουλάκη Μαρίτα εκπρόσωπος εταιρείας (θέμα Β1), Παλόγος Ιωάννης Μελετητής (θέμα Β1), Μαυράκης Νικήτας Μελετητής (θέμα Β3), Βογιατζή Χρυσάνθη ειδική σύμβουλος Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ, Αναθρεπτάκης Ευτύχιος υπάλληλος ΠΚ και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη και Νικάκη Δέσποινα υπάλληλοι Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων ΠΚ.

Μέσω τηλεδιάσκεψης συμμετείχαν οι κ.κ.: Ρουκουνάκης Εμμανουήλ προϊστάμενος τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας ΠΕ Λασιθίου, Βεγλιρής Εμμανουήλ προϊστάμενος Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας ΠΕ Χανίων και Αγγελογιαννάκη Ελένη υπάλληλος Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας ΠΕ Χανίων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ύστερα από τη διαπίστωση απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ Β9°: Έκφραση άποψης επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: **Υβριδικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας ισχύος 18MW αιολικό- 12 MW Συσσωρευτές (εγγυημένη) στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου, με φορέα «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ»,**

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) Του **Ν. 1650/1986:** «Για την προστασία του περιβάλλοντος»,
- β) Του **Ν. 2690/1999:** «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,
- γ) Του **Ν. 3852/2010:** «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»,
- δ) Του **Ν. 4014/2011:** «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος»,
- ε) της αριθμ. **1649/45-15-1-2014 ΚΥΑ**, η οποία αφορά στην «εξειδίκευση των διαδικασιών γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α΄ της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ' αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ Α΄ 21),
όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

- 2. Το Π.Δ. **149/2010** με θέμα: «**Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης**» (ΦΕΚ 242/27-12-2010, τεύχος Α΄) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την αριθμ.

1218/ΦΕΚ 762 τ. Β' / 26-02-2021 Απόφαση Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης

3. Την αριθμ. **3/2022** απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου (πρακτικό Ν° **02/27-01-2022**), που αφορά: α) στη Σύσταση Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας Κρήτης, β) στον Καθορισμό αριθμού των μελών της και γ) στη Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Περιφερειακού Συμβουλίου προς την Επιτροπή, για το δεύτερο ήμισυ της θητείας των Περιφερειακών Αρχών από 27-01-2022 έως 31/12/2023
4. Το ΦΕΚ **660 τ. Β/15-02-2022** που αφορά τη δημοσίευση της αρ. **3/2022** απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου ΠΚ.
5. Τη με αριθμ. πρωτ. **164992/06-06-2022** απόφαση Περιφερειάρχη, (ΑΔΑ : ΨΒΛ57ΛΚ-ΣΝΔ), που αφορά την παράταση της θητείας του Αντιπεριφερειάρχη στον τομέα Περιβάλλοντος ΠΚ κ. Ξυλούρη Νικολάου, έως 31-12-2022.
6. Τη με αριθμ. πρωτ. **185708/24-06-2022** απόφαση Περιφερειάρχη, που αφορά τον ορισμό προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας Π.Κ.
7. Το με αρ. πρωτ. **1317/06-05-2022** έγγραφο της Δ/σης ΠΕ.ΧΩ.Σ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, με το οποίο μας διαβιβάστηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο η Μ.Π.Ε. για το αναφερόμενο έργο.
8. Τη με αριθμ. πρωτ.: **129174/09-05-2022** ανακοίνωση του Περιφερειακού Συμβουλίου στον τοπικό τύπο, προκειμένου να λάβουν γνώση οι φορείς και οι πολίτες της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου για την αναφερόμενη Μ.Π.Ε.
9. Το με αρ. πρωτ. **130132/10-05-2022** έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων Π.Κ., προς το Δήμο Μαλεβιζίου με θέμα Διαβίβαση ΜΠΕ στο Δήμο σας που αφορά το έργο: **Υβριδικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου, με φορέα «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ»**, για έκφραση γνώμης από τα οικεία συλλογικά όργανα.
10. Τη με αριθμ. **52/2022** απόφαση Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας ΠΚ που αφορά στην αναβολή έκφραση άποψης επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: **Υβριδικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου, με φορέα «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ»**
11. Τη με αριθμ **114/2022** απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μαλεβιζίου σύμφωνα με την οποία γνωμοδοτεί αρνητικά επί της **Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: Υβριδικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου, με φορέα «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ»**
12. Τη με αριθμ **03/2022** απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου της Κοινότητας Κρουσώνα του Δήμου Μαλεβιζίου σύμφωνα με την οποία γνωμοδοτεί αρνητικά επί της **Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: Υβριδικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου, με φορέα «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ»**
13. Το με αριθμ. πρωτ. **74/11-10-2022** έγγραφο του Δικτύου Δήμων του Ψηλορείτη **ΔΙΚΤΥΟ ΙΔΑΙΩΝ** με θέμα: Κατάθεση γνώμης σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία Υβριδικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου.
14. Το με αριθμ. πρωτ. **313273/13-10-2022** έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, στο οποίο αναφέρονται τα παρακάτω:

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ:

Το έργο «Υβριδικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 18 MW Αιολικό – 12MW Συσσωρευτές (εγγυημένη) στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου» με φορέα υλοποίησης την «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ» αφορά στην κατασκευή και λειτουργία Υβριδικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη θέση «Βοσκερό - Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου, Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου. Ο Υβριδικός Σταθμός αποτελεί συνδυασμό Αιολικού Σταθμού ισχύος **18MW** και ενός συστήματος αποθήκευσης ενέργειας με εγγυημένη αποδιδόμενη ισχύ **12MW**. Ο Αιολικός Σταθμός θα αποτελείται από 6 ανεμογεννήτριες ονομαστικής ισχύος 3MW έκαστη. Τέλος, το σύστημα αποθήκευσης ενέργειας θα αποτελείται από συστοιχίες συσσωρευτών, με εγγυημένη αποδιδόμενη ισχύ 12MW.

Φορέας του έργου: **ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.**
Ταχ. Δ/ση: Γραβιάς 4, ΤΚ: 15125 Μαρούσι, Αθήνα.

Επί της ΜΠΕ έχει γνωμοδοτήσει αρνητικά το Δ.Σ. του Δήμου Μαλεβιζίου (ΑΔΑ:ΨΠΤ8ΩΛΣ-Ο50), ενώ η Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης - Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς - Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού κρίνει ότι το έργο πρέπει να κριθεί εκ νέου από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (Α.Π.201892/24-06-2022).

Η θέση του έργου βρίσκεται εντός του Φυσικού Πάρκου Ψηλορείτη, που είναι ενταγμένο στο Δίκτυο των Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων και στο Δίκτυο των Παγκόσμιων Γεωπάρκων της UNESCO. Η άποψη του Γεωπάρκου σύμφωνα με το Α.Π. 74/11-10-2022 έγγραφό του, (αρ. πρωτ. ΠΕΧΩΣ 311664/12-10-2022) είναι αρνητική και αναφέρει ότι δεν πρέπει να επιτραπεί η εγκατάσταση σταθμών παραγωγικής αιολικής ή ηλιακής ενέργειας εντός των Ζωνών Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών (ΖΔΟΕ) των περιοχών Natura 2000 της Κρήτης.

2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ**Α/Α ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ (ΦΕΚ) ΤΙΤΛΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ**

1.	Ο Νόμος 3852/2010 (Φ.Ε.Κ. 87 Α΄/7-6-2010), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.	«Νέα αρχιτεκτονική Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
2.	Το Π.Δ. 149/2010 (ΦΕΚ 242/Α/27-12-2010) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την υπ' αριθμ. 1218/2021 (ΦΕΚ 762 Β΄/26-2-2021) Απόφαση της Συντονίστριας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης	«Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης» και «Έγκριση τροποποίησης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Κρήτης».
3.	Η με αρ. πρωτ. 392146/22-12-2021 Απόφαση Περιφερειάρχη (ΑΔΑ: ΩΞΚ7ΛΚ-Ρ3Ω)	Μεταβίβαση δικαιώματος υπογραφής «Με Εντολή Περιφερειάρχη» στους Προϊσταμένους των Οργανικών Μονάδων της έδρας της Περιφέρειας Κρήτης.
4.	Η ΚΥΑ 37111/2021/26-09-2003 (ΦΕΚ 1391/Β΄/29-09-03)	«Περί καθορισμού τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής κοινού κατά τη διαδικασία Έγκρισης

		Περιβαλλοντικών Όρων των έργων και δραστηριοτήτων...».
5.	Ο Νόμος 4014/2011 (ΦΕΚ 209 Α'/2011) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει	«Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και όχι διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος».
6.	Η Υ.Α. ΥΠΕΝ / ΔΙΠΑ/ 17185/ 1069/ 2022 (ΦΕΚ 841/Β/24-02-2022) όπως ισχύει.	«Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ.37674/27-7-2016 υπουργικής απόφασης «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/21.9.2011 (Α' 209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει(Β' 2471)»
7.	Ο Ν. 4819/2021(129/Α' 23.7.2021)	«Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων - Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές - πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις» όπως ισχύει
8.	Ο Νόμος 4042/2012 (ΦΕΚ 24 Α'/2012), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει	Ποινική Προστασία του περιβάλλοντος – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ – Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ – Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
9.	Η Υ.Α. Οικ. 43942/4026/2016 (ΦΕΚ 2992/Β' 19.9.2016) όπως ισχύει	«Οργάνωση και λειτουργία Ηλεκτρονικού Μητρώου Αποβλήτων (ΗΜΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 του Ν.4042/2012 (Α' 24), όπως ισχύει»
10.	Ο Νόμος 3937/2011 (ΦΕΚ 60 / Α/ 31.3.2011) όπως ισχύει.	«Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις»
11.	Η Υ.Α. ΥΠΕΝ/40332/2014 (ΦΕΚ 2383/Β'/8-9-2014)	«Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014–2019 και Σχεδίου Δράσης πενταετούς διάρκειας».
12.	Η Κ.Υ.Α. ΥΠΕΝ 50743/2017 - ΦΕΚ 4432/Β/15-12-2017	"Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000" .
13.	Η ΥΑ 170225/ΦΕΚ 135/ τ.Β'/27-01-2014, όπως ισχύει	«Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α' της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (21/Β) όπως

		ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 (209/Α), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας»
14.	Ο Νόμος 4685/2020(ΦΕΚ 92 / Α΄ /07.05.2020 όπως ισχύει	«Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις»
15.	Η Κ.Υ.Α. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 (ΦΕΚ 1495/Β/6-9-2010)	«Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ.»
16.	Η Υ.Α. ΥΠΕΝ /ΔΔΦΠΒ/ 68086/ 2149/2022 (ΦΕΚ 3663/Β/09-08-2021)	«Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας Γυπαετό (<i>Gypaetus barbatus</i>), Όρνιο (<i>Gyps fulvus</i>) και Μαυρόγυπα (<i>Aegyptus monachus</i>) στην Ελλάδα».
17.	Η με αριθμ πρωτ. 752/09-04-2010 Απόφαση του Γεν. Γραμ. Π.Κ. (ΦΕΚ 120/ΤΑΑΠΘ/09-04-2010	«Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) Δήμου Κρουσώνα Ν. Ηρακλείου»
18.	Η με αρ. πρωτ. Απόφαση Συντ. Α. Δ. Κρήτης 4047/2017 (ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/2017)	«Τροποποίηση εγκεκριμένου Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης Δημοτικής Ενότητας Κρουσώνα Μαλεβιζίου»
19.	Η Υ.Α. ΥΠΕΝ 42284/13.10.2017 (ΦΕΚ 260/ΑΑΠ/08-11-2017)	«Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Κρήτης και έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού»
20.	Η ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103/01.09.2010 (ΦΕΚ 1495/Β/06.09.2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει	«Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ
21.	Η Οδηγία 2009/147/ΕΚ	«περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών»
22.	Η Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	«για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»
23.	ΚΥΑ 33318/3028/11.12.1998 (ΦΕΚ 1289/Β/28.12.1998)	«Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».

24.	ΚΥΑ Η.Π. 14849/853/Ε103/04.04.2008 (ΦΕΚ 645/Β/11.04.2008	«Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της Οδηγίας 2006/105/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης».
25.	Ο Ν. 4964 /2022 (ΦΕΚ Α 150/30.7.2022)	“Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος και λοιπές διατάξεις.”
26.	Το έγγραφο C (2020) 7730 final, Βρυξέλλες, 18.11.2020	« Έγγραφο καθοδήγησης για τα έργα αιολικής ενέργειας και τη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία της φύσης»
27.	Υπ' αριθμ Απόφαση του ΣΤΕ 1542/2017	ΑΕΠΟ για ΑΣΠΗΕ εντός ΣΠΠ
28.	Η με αριθμ. 1457 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης (ΦΕΚ 759/19-06-2001)	Ίδρυση Μόνιμου Καταφυγίου άγριας ζωής στην περιοχή του Δήμου Κρουσώνα του νομού Ηρακλείου Περιφέρειας Κρήτης
29.	ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα	σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027. πηγή: https://edozoume.gr/ti-einai-to-plaisio-draseon-proteraiotitas/

3. ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΡΓΟΥ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΕΛΑΒΕ ΧΩΡΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΝΑΙ
ΟΧΙ

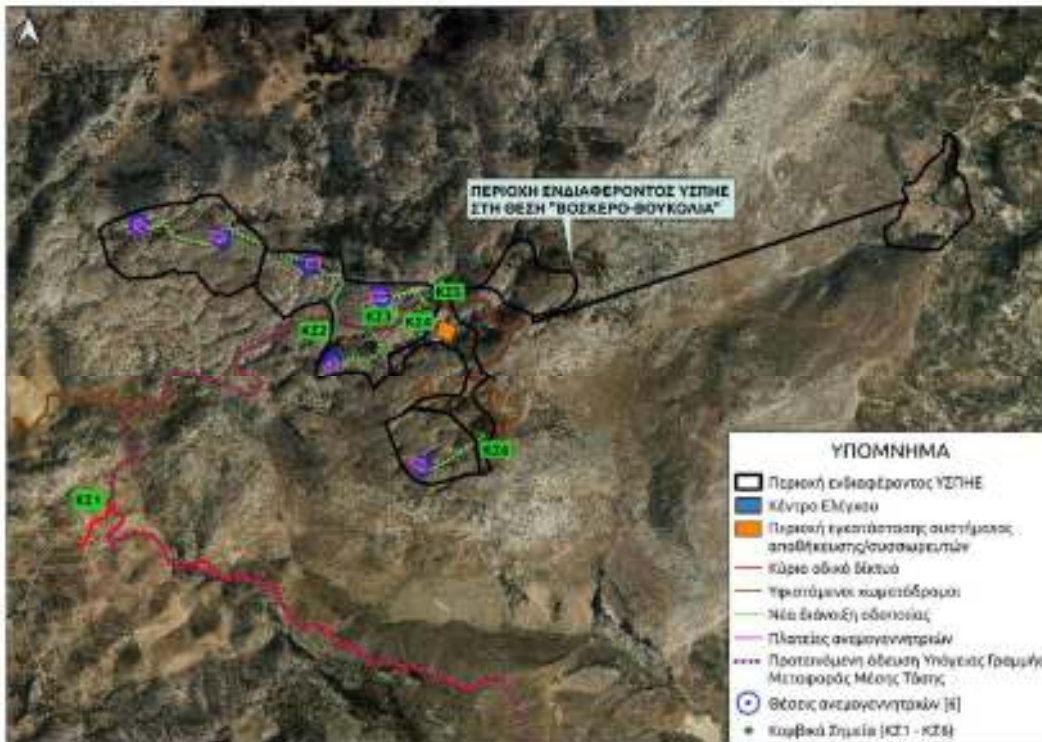
29 Σεπτεμβρίου 2022**4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ**

Το έργο στο σύνολό του, σύμφωνα με το Σχετ. 5, κατατάσσεται στην Υποκατηγορία Α2, όπως αναλύεται παρακάτω:

ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ
Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική ενέργεια στην ξηρά	10 ^η Ομάδα (10/1.α) Υποκατηγορία A2 ($6,5 < P \leq 45 \text{ MW}$ $L < 20 \text{ km}$)
Μεμονωμένοι Σταθμοί ηλεκτροχημικής αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (μπαταρίες)	10 ^η Ομάδα (10/10). Υποκατηγορία B ($P \leq 100 \text{ MW}$)
Υβριδικά έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας («Υβριδικοί Σταθμοί»)	10 ^η Ομάδα (10/9). Κατηγοριοποιούνται βάσει του επιμέρους έργου τους με την υψηλότερη κατάταξη
Δασική οδός	1 ^η Ομάδα (1/11) Υποκατηγορία B (το σύνολό τους)

Το έργο προτείνεται να εγκατασταθεί στη θέση «Βοσκορό - Βουκολιά» περίπου 0,8km βόρεια του οικισμού Λουτρακίου, 1,1km δυτικά του οικισμού Κορφών, 3,2km του οικισμού Κρουσώνα και 3,2km νοτιοανατολικά του οικισμού Γωνιών. Η θέση εγκατάστασης ανήκει διοικητικά στα όρια του Δήμου Μαλεβιζίου. Συγκεκριμένα ανήκει στις Δημοτικές Ενότητες Κρουσώνα και

Τυλίσου και στις Τοπικές Κοινότητες Κρουσώνα, Γωνιών Μαλεβιζίου, Κορφών και Λουτρακίου (Εικόνα 1)

Εικόνα 1. Ορθοφωτοχάρτης περιοχής ενδιαφέροντος του έργου.

Η θέση του προτεινόμενου έργου βρίσκεται εντός των ορίων περιοχών του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών και συγκεκριμένα εντός Τόπου Κοινοτικής Σημασίας Τ.Κ.Σ. (SCI) και σε απόσταση 1,5 χλμ περίπου από Ζώνη Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π., SPA) (Σχετ. 11 και 12).

Συγκεκριμένα βρίσκεται εντός της περιοχής του δικτύου **NATURA 2000** με κωδικό **SCI GR4330005** και ονομασία “**Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)**”, εντός Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (IBA) με κωδικό **GR185** και ονομασία “Όρος Ίδη Κρήτης”. Σε απόσταση περίπου 1,5 km βρίσκεται η προστατευόμενη περιοχή NATURA 2000 με κωδικό **SPA GR4310009** με ονομασία “Κρουσώνας – Βρωμόνερο Ίδης”, και στην ευρύτερη περιοχή βρίσκεται το **Καταφύγιο Αγίας Ζωής K861** και ονομασία “**Περιοχή Γούρνας Δήμος Κρουσώνα**” (Σχετ. 28).

Δεν υπάρχει συμβατότητα του προτεινόμενου έργου με το Σχετ. 19, όπου στο αρθρ. 6 παρ. 3 “...επιδιώκεται η κατ’ αρχήν χωροθέτηση των εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας προς πώληση από ΑΠΕ ως εξής: (1) στην ευρύτερη ζώνη των τριών ενεργειακών κόμβων της Κρήτης, (2) στις κεφαλές των μεγάλων φραγμάτων - που μπορούν να συνοδεύονται στο μέλλον από έργα αντλησιοταμίευσης, τα οποία βελτιώνουν την εφεδρεία και την ευστάθεια του συστήματος, καθώς και (3) εντός των ορίων «ευρέων ζωνών αναζήτησης για εγκαταστάσεις ΑΠΕ. Συγχρόνως, στηρίζονται κατά προτεραιότητα οι δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας και τα συστήματα αυτοπαραγωγής ή παραγωγής ενέργειας μικρής κλίμακας, που δημιουργούν συνείδηση παραγωγού ενέργειας στον καταναλωτή. Τέλος, ως υποστηρικτικό εργαλείο της αρχής της συγκεντρωμένης ανάπτυξης, αλλά και ως επιπρόσθετο μέτρο για την προστασία του ευαίσθητου περιβάλλοντος του νησιού, εξαιρούνται οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000 και

οι λοιπές προστατευόμενες περιοχές από την εγκατάσταση Αιολικών και Ηλιοθερμικών Πάρκων».

Συνολικά το προς υλοποίηση έργο περιλαμβάνει:

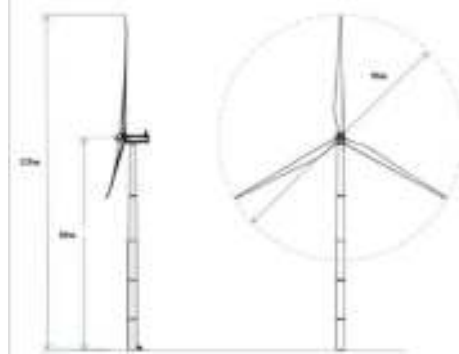
- Την κατασκευή και λειτουργία **Αιολικού Σταθμού** συνολικής ισχύος **18MW**, δηλαδή έξι **(6)** ανεμογεννήτριες ονομαστικής ισχύος **3MW** έκαστη.
- Την κατασκευή των βάσεων/πλατειών ανέγερσης των ανεμογεννητριών.
- Την κατασκευή κτιρίου Κέντρου Ελέγχου, συστήματος Τηλεπαρακολούθησης – Τηλεελέγχου.
- Την κατασκευή πλατειών εγκατάστασης των κοντέινερ, τόσο των συσσωρευτών όσο και των μετατροπέων.
- Την εγκατάσταση του **Συστήματος Αποθήκευσης – Συσσωρευτών** (97 Μονάδες ηλεκτρικών συσσωρευτών Μολύβδου – Μετατροπείς – Μετασχηματιστές – Ελεγκτές).
- Τη διάνοιξη νέας οδοποιίας και τη βελτίωση της υφιστάμενης οδοποιίας όπου απαιτηθεί.
- Την κατασκευή δικτύου Μέσης Τάσης κατά μήκος των υποστηρικτικών δομών και κατά μήκος των δρόμων για τη συγκέντρωση της συνολικής παραγόμενης ενέργειας, για τη διασύνδεση των ανεμογεννητριών με το Κέντρο Ελέγχου.
- Τη διασύνδεση του Υβριδικού Σταθμού, μέσω νέας προτεινόμενης Υπόγειας Γραμμής Μέσης Τάσης, με τον υφιστάμενο Υποσταθμό “Ηράκλειο ΙΙΙ”.

Η συνολική επιφάνεια κατάληψης του έργου εκτιμάται ότι θα ανέλθει περίπου στα **54,5 στρέμματα**.

ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΑΝΕΜΟΓΕΝΗΤΡΙΩΝ

Στο προτεινόμενο έργο σε κάθε σημείο ανέγερσης Α/Γ θα γίνει διάνοιξη-διευθέτηση καταλλήλων πλατωμάτων (πλατείες), εντός των προτεινόμενων περιοχών επέμβασης για την προσωρινή αποθήκευση του εξοπλισμού αλλά και τη δυνατότητα ανέγερσης των ανεμογεννητριών. Το πλάτωμα αυτό θα έχει διαστάσεις περίπου 60x40m. Η συνολική έκταση των περιοχών επέμβασης των πλατειών των Α/Γ είναι **21.170 m²**.

ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΕΜΟΓΕΝΗΤΡΙΩΝ		
α/α	ΕΓΣΑ 87	
	Χ	Υ
Α/Γ 1	585728,0 000	3902348,0000
Α/Γ 2	586160,0 000	3902279,0000
Α/Γ 3	586632,0 000	3902135,0000
Α/Γ 4	587011,0 000	3901968,0000
Α/Γ 5	586754,0 000	3901623,0000
Α/Γ 6	587227,0 000	3901064,0000

Διάμετρος Ρότορα: **90 μ**

Πύργος (Υψος πλήμνης): **80 μ**
Εμβαδόν σάρωσης: **6.362 m²**

Τεχνικά χαρακτηριστικά ανεμογεννήτριας

Περιγραφή Σταθμού Αποθήκευσης

Το σύστημα αποθήκευσης θα εγκατασταθεί εντός της περιοχής ενδιαφέροντος του ΥΣΠΗΕ και θα αποτελείται από 97 container για τις μονάδες μπαταριών Μολύβδου Narada, 8 container για τους μετατροπείς (7x40ft Gae – PCS, 1x20ft Gae – PCS) και 9 container για

ελεγκτές υποσυστημάτων (BMS, PCS Controller, EMS). Η Εκτιμώμενη Ζώνη Κατάληψης του σταθμού αποθήκευσης είναι **10.057m²** (Εικόνα 2).

Εικόνα 2 Ενδεικτική τοποθέτηση κέντρου ελέγχου και container εντός της περιοχής εγκατάστασης συστήματος αποθήκευσης /συσσωρευτών. Τυπική διάταξη μονάδων μπαταριών.

Το ανωτέρω σύστημα έχει δυνατότητα απόδοσης και απορρόφησης ισχύος στο δίκτυο ίσης με 12MW και δυνατότητα μέγιστης απορρόφησης από τις μονάδες ΑΠΕ του Υβριδικού Σταθμού, αλλά και από το δίκτυο ισχύος 30MW (μέγιστο 18MW από τις Α/Γ και 12MW από δίκτυο), προκειμένου να επιτυγχάνεται ταχύτερη φόρτιση όταν υπάρχει τέτοια ανάγκη, με τη μέγιστη αποθηκευτική ικανότητα να φτάνει τις 96,13 MWh.

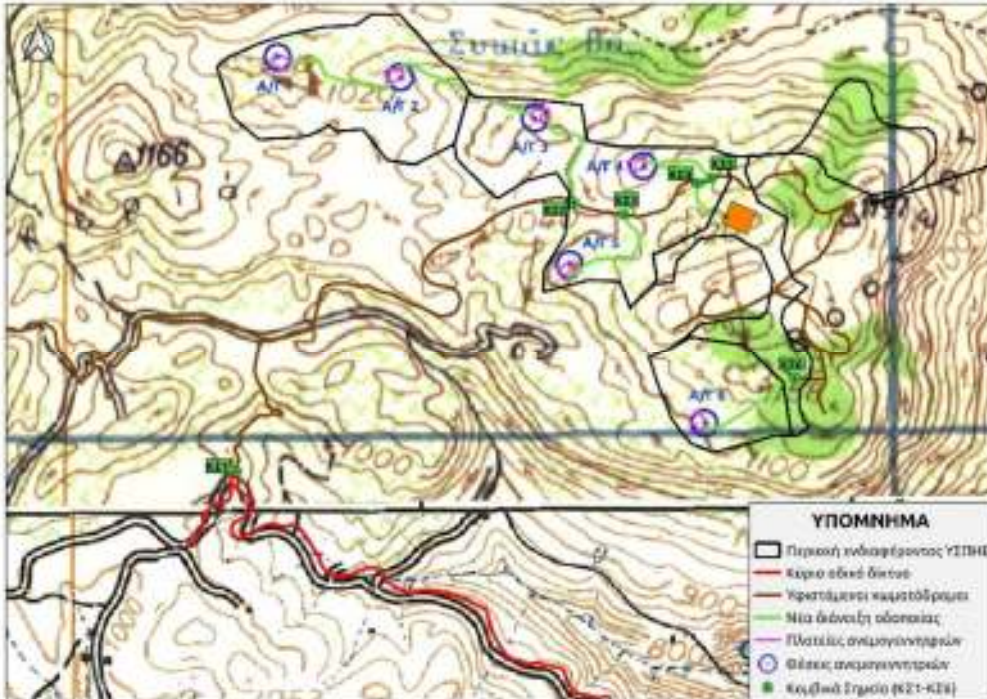
Το **Κέντρο Ελέγχου** θα καλύπτει τις ανάγκες παρακολούθησης, ελέγχου και λειτουργίας του Υβριδικού Σταθμού. Το υπόγειο καλώδιο ισχύος Μ.Τ., που θα συνδέεται με τις ανεμογεννήτριες θα καταλήγει εντός του κτιρίου ελέγχου δια μέσου καλωδίων, τα οποία θα εισέρχονται σε μεταλλικούς πίνακες. Το Κέντρο ελέγχου θα κατασκευαστεί με οπλισμένο σκυρόδεμα εντός έκτασης 150m².

Προτεινόμενη Όδευση Υπόγειας Γραμμής Μεταφοράς Μέσης Τάσης

Οι Α/Γ θα παράγουν τριφασικό ρεύμα στα 1.000V σε συχνότητα 50Hz. Μετασχηματιστές οι οποίοι θα βρίσκονται εντός κάθε ανεμογεννήτριας, θα ανυψώνουν την τάση στα 20kV. Για τη διασύνδεση των ανεμογεννητριών μεταξύ τους, αλλά και με το κέντρο ελέγχου θα κατασκευαστεί υπόγεια γραμμή μέσης τάσης μήκους περίπου **4,9km**, η οποία θα οδεύει παράλληλα με τη νέα διάνοιξη δασικής οδοποιίας. Το Κέντρο Ελέγχου θα συνδεθεί μέσω υπόγειας Γραμμής Μεταφοράς Μέσης Τάσης μήκους **28,1km** με τον υφιστάμενο Υποσταθμό “Ηράκλειο III”. Επομένως, η Υπόγεια Γραμμή Μεταφοράς Μέσης Τάσης θα έχει συνολικό μήκος περίπου **33km** και θα οδεύει παράλληλα με την νέα διάνοιξη δασικής οδοποιίας και το υφιστάμενο οδικό δίκτυο (**Εικόνα 3**). Αναλυτικότερα η πρόσβαση στον Υβριδικό Σταθμό και η μεταφορά του απαραίτητου εξοπλισμού θα πραγματοποιηθεί μέσω του επαρχιακού οδικού δικτύου Ηρακλείου – Κρουσώνα μέχρι το κομβικό σημείο **ΚΣ1** (**Εικόνα 3**). Από το **ΚΣ1** μέχρι το κομβικό σημείο **ΚΣ2** θα χρησιμοποιηθεί ο υφιστάμενος χωματόδρομος μήκους περίπου **2,3km**. Από το κομβικό σημείο **ΚΣ2** μέχρι τις βάσεις των ανεμογεννητριών Α/Γ1- Α/Γ3 θα γίνει νέα διάνοιξη οδοποιίας μήκους περίπου **1,3km**.

Η σύνδεση των θέσεων των Α/Γ με τα Κομβικά Σημεία (ΚΣ) και με την περιοχή εγκατάστασης αποθήκευσης/συσσωρευτών θα πραγματοποιηθεί μέσω υφιστάμενων ή με διάνοιξη νέας δασικής οδοποιίας. Το συνολικό μήκος διάνοιξης της νέας οδοποιίας, η οποία θα έχει προδιαγραφές Γ κατηγορίας, θα είναι 2.544,28m με μέγιστη κλίση 12% και πλάτος καταστρώματος 5 μέτρων. Για τη διευκόλυνση μετακίνησης διασταυρούμενων οχημάτων βαρέως τύπου το πλάτος του καταστρώματος ενδέχεται να ξεπεράσει κατά τόπους τα 5 μέτρα. Ανακεφαλαιώνοντας, η επιφάνεια του εδάφους που καταλαμβάνει το κάθε υποέργο παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

Περιοχή επέμβασης	Εκτιμώμενη Ζώνη Χρήσης (m ²)	Εκτιμώμενη Ζώνη Κατάληψης (m ²)
Πλατείες ανεμογεννητριών	14.400	21.169,8
Περιοχή συστήματος αποθήκευσης/συσσωρευτών (σύστημα αποθήκευσης/συσσωρευτών, κέντρο ελέγχου)	8.413	10.056,9
Νέα διάνοιξη οδοποιίας	12.721,4	23.101,5
Σύνολο	35.534,4	54.328,2

Εικόνα 3. Απεικόνιση πρόσβασης στο Έργο.

ΕΙΔΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Σύμφωνα με το σχετ. 13 στην υποβληθείσα ΜΠΕ περιέχεται Ειδική Οικολογική αξιολόγησης (ΕΟΑ) για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)», με κωδικό GR4330005.

Επειδή η περιοχή εγκατάστασης του προτεινόμενου έργου βρίσκεται σε απόσταση 1,5 χλμ περίπου από την Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «GR4310009 - Κρουσώνας - Βρωμόνερο Ίδης» για την αξιολόγηση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος λήφθηκαν υπόψιν και τα δεδομένα αυτής της περιοχής του δικτύου NATURA 2000.

Ως Περιοχή Έρευνας Πεδίου (ΠΕΠ) ορίστηκε μια περιοχή περιμετρικά της σειράς των Α/Γ, όπου η ορατότητα από τα επιλεγμένα εποπτικά σημεία ήταν έως και 2.700m από τις θέσεις των Α/Γ. Η περιοχή αυτή σχετίζεται με τις μετακινήσεις των πτηνών, τη χρήση των ενδιαιτημάτων, τις περιοχές τροφοληψίας, τις θέσεις φωλεοποίησης και άλλων χαρακτηριστικών της ηθολογίας των ειδών της ορνιθοπανίδας.

Στη ΖΕΠ «Κρουσώνας – Βρωμόνερο Ίδης» (**GR4310009**) (**Εικόνα 4**), βάσει των αναφερομένων στην ΕΟΑ στην περιοχή έχουν καταγραφεί 28 είδη πτηνών σημαντικά για διατήρηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα είδη χαρακτηρισμού για τη ΖΕΠ GR4310009 είναι ο **Χρυσαιτός** (*Aquila chrysaetos*), το **όρνιο** (*Gyps fulvus*) και η **Κοκκινοκαλιακούδα** (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*).

Στην περιοχή ΕΖΔ **GR4330005 (Εικόνα 4)** εμφανίζονται επτά σημαντικά είδη πανίδας του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43, εκ των οποίων: ένα (1) είδος ερπετού και έξι (6) είδη χειροπτέρων. Η κατάσταση διατήρησης πέντε ειδών (Πτερυγονυχτερίδα, Μικρομυωτίδα, Πυρρομυωτίδα, Ρινόλοφος του Blasius, Τρανορινόλοφος) χαρακτηρίζεται ως ανεπαρκής και δύο ειδών (Σπιτόφιδο, Μικρορινόλοφος) ως ικανοποιητική. Από αυτά, η Πτερυγονυχτερίδα, κατατάσσεται ως σχεδόν απειλούμενο, σύμφωνα με την IUCN και με το Κόκκινο Βιβλίο¹.

Η Πυρρομυωτίδα και ο Ρινόλοφος του Blasius χαρακτηρίζονται ως σχεδόν απειλούμενα, σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο και ως μειωμένου ενδιαφέροντος σύμφωνα με την IUCN¹.

Επιπλέον, στην περιοχή ΕΖΔ **GR4330005** εμφανίζονται τέσσερα σημαντικά είδη χλωρίδας: *Cephalanthera cucullata* (Κρητικό Κεφαλάνθηρο), *Crepis rusilla*, *Origanum dictamnus* (Δίκταμο), *Zelkova abelicea* (Αμπελισιά) εκ των οποίων τα δύο (Κρητικό Κεφαλάνθηρο, Αμπελισιά) έχουν βαθμό διατήρησης C (μέτρια διατήρηση), κατατάσσονται ως κινδυνεύοντα σύμφωνα με την IUCN και ως απειλούμενα και τρωτά αντίστοιχα σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο. Η *Crepis rusilla* χαρακτηρίζεται ως τρωτό είδος και το *Origanum dictamnus* ως σχεδόν απειλούμενο σύμφωνα με την IUCN.

Για τους σημαντικούς τύπους οικοτόπων (Σχ.22-24) της ΕΖΔ «Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)» (**GR4330005**) δεν έχουν καθοριστεί ειδικοί στόχοι διατήρησης και συνεπώς ισχύουν οι Γενικοί Στόχοι Διατήρησης. Συγκεκριμένα, για τους τύπους οικοτόπων οι οποίοι έχουν Α Βαθμό Διατήρησης, ως Γενικός στόχος προτείνεται να είναι η Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α. Επιπρόσθετα, για τους τύπους οικοτόπων 5420 και 9540, για τους οποίους ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β, ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η διατήρηση του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα, ήτοι σε 2 δεκαετίες, και η επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα, ήτοι σε 4 δεκαετίες (σε συμφωνία με τις προδιαγραφές της ΕΕ για τις έννοιες «μακροχρόνιος» / «βραχυχρόνιος» των εθνικών εκθέσεων αναφοράς του Άρθρου 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων).

Εικόνα 4: Απεικόνιση περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (ΖΕΠ & ΕΖΔ) σε σχέση με τις προτεινόμενες θέσεις των Α/Γ (πηγή: <https://maps.gov.gr/>)

1. Ο Κόκκινος Κατάλογος των Απειλούμενων Ειδών της IUCN (International Union for Conservation of Nature) παρέχει για περισσότερο από 4 δεκαετίες το καθεστώς διατήρησης για όλα τα είδη φυτών και ζώων σε παγκόσμιο επίπεδο

Η περιοχή που πρόκειται να κατασκευαστούν οι προτεινόμενες Α/Γ βρίσκεται εντός των ορίων της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ) «Όρος Ίδη Κρήτης» με κωδικό GR185 (**Εικόνα 5**). Η ΣΠΠ GR185 αποτελεί σημαντική περιοχή για αναπαραγόμενα και διαβατικά αρπακτικά

και είδη των ανοικτών ορεινών οικοτόπων και σύμφωνα με το Σχετ. 21,27 απορρέει η υποχρέωση εκπόνησης Ειδικής Ορνιθολογικής Μελέτης.

Εικόνα 5 Απεικόνιση των θέσεων των Α/Γ εντός της περιοχής ΣΠΠ (GR185)(κυανή γραμμή) (πηγή <https://www.ornithologiki.gr/>)

Για τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ «Κρουσώνας – Βρωμόνερο Ίδης» (**GR4310009**), έχουν καθοριστεί οι παρακάτω Ειδικοί στόχοι διατήρησης:

Για τα είδη, όπως ο Χρυσαιτός (*Aquila chrysaetos*), το Όρνιο (*Gyps fulvus*) και η Κοκκινοκαλιακούδα (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*) ως προς τον πληθυσμό, στόχος είναι να αποφευχθεί σημαντική μείωση του αναπαραγωγικού πληθυσμού και ως προς την έκταση του ενδιαιτήματος να αποφευχθεί η μείωση αυτού, τόσο όσον αφορά την έκταση, όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος.

Στην ΕΟΑ παρουσιάζονται δεδομένα από εργασίες πεδίου που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή την περίοδο 2017-2018 για την αξιολόγηση υφιστάμενου αιολικού πάρκου 5,95 MW της ίδιας εταιρείας, πλησίον του υπό μελέτη Υβριδικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Στο εν λόγω πρόγραμμα παρακολούθησης πραγματοποιήθηκαν εργασίες πεδίου σε όλες τις κρίσιμες φάσεις της ζωής των ειδών ορνιθοπανίδας για διάστημα δύο ετών. Τα παραπάνω δεδομένα επικαιροποιήθηκαν με 11 ημέρες ερευνών πεδίου, που πραγματοποιήθηκαν κατά τους χειμερινούς μήνες, από τον Δεκέμβριο έως τον Φεβρουάριο, καλύπτοντας τη διαχείμαση και την πρώτη φάση της αναπαραγωγής.

Για τον ήδη εγκατεστημένο σταθμό

Η περιοχή μελέτης αποτελεί βιότοπο τροφοληψίας του *Aquila chrysaetos*. Καταγράφηκε κατ' ελάχιστον ένα ενήλικο άτομο (4 παρατηρήσεις το 2017 και 2 το 2018), δεν διαπιστώθηκε φωλεοποίηση του είδους στην περιοχή μελέτης, ενώ σύμφωνα με το τυποποιημένο δελτίο δεδομένων της ΖΕΠ GR4310009 στην περιοχή φωλεοποιούν δύο ζεύγη. Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου καταγράφηκε κατ' ελάχιστον ένα ενήλικο άτομο, δεν εντοπίστηκαν νεκρά άτομα χρυσαιτού στην περιοχή και η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λειτουργία του σταθμού δεν επηρεάζει τους τεθέντες στόχους διατήρησης σε ό,τι αφορά την έκταση του ενδιαιτήματος, το εύρος εξάπλωσης του είδους, τη διαθεσιμότητα βιομάζας και την όχληση στις περιοχές αναπαραγωγής. Παραδέχεται τις αλλαγές στη δομή των ενδιαιτημάτων, που έχουν προκύψει στην περιοχή από την εγκατάσταση και λειτουργία του αιολικού πάρκου, αλλά καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτές οι αλλαγές δεν φαίνεται να επηρεάζουν την διατήρηση του είδους, ενώ ακόμα μικρότερη ευπάθεια φαίνεται να εμφανίζεται εξαιτίας της πιθανής εκτόπισης ή δημιουργίας φράγματος ανάσχεσης.

Για το Όρνιο ***Gyps fulvus***, σύμφωνα με το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων της ΖΕΠ GR4310009 στην περιοχή φωλεοποιούν κατ' ελάχιστον 11 ζεύγη Όρνιων. Στο υφιστάμενο Αιολικό Πάρκο Βοσκερού δεν παρατηρήθηκε αποφυγή διέλευσης των Όρνιων και καταγράφηκαν 29 διαφορετικές περιπτώσεις διέλευσης το 2017 και 16 διαφορετικές περιπτώσεις για το 2018. Χαρακτηριστικό όλων των πτήσεων, σύμφωνα με την ΕΟΑ, ήταν η αποφυγή της κορυφής όπου εδράζουν οι ανεμογεννήτριες, καθώς σε όλες τις περιπτώσεις τα άτομα κινούνταν στα κατάντη αυτής. Η ιδιαίτερα συχνή επισκεψιμότητα στην περιοχή μελέτης αφορά την αναζήτηση τροφής από τα Όρνια, τα οποία προσελκύονται από τα πολυάριθμα κτηνοτροφικά ζώα. Όπως αναφέρεται στην ΕΟΑ σελ. 139 «...Σε σχέση με την εγκατάσταση και λειτουργία του Αιολικού Πάρκου στο Βοσκερό η ευπάθεια του είδους θα μπορούσε να συσχετισθεί κυρίως με πιθανή θνησιμότητα λόγω πρόσκρουσης, όπου σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία αποτελεί και την κύρια απειλή για το είδος. Η εκτόπιση και η απώλεια ενδαιτήματος δε φαίνεται να αποτελούν απειλή για το είδος στην περιοχή. Αν και κατά τη διάρκεια των μετρήσεων δεν εντοπίστηκαν νεκρά άτομα, πλησίον ή σε γειτνιάζουσες με τις ανεμογεννήτριες εκτάσεις, θεωρούμε πως από τα μέχρι τώρα στοιχεία, από τη συμπεριφορά του είδους στην περιοχή η εν λόγω απειλή κρίνεται ως υψηλού κινδύνου...». Στη δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων, οι μελετητές της ΕΟΑ, χαρακτηρίζεται ως «μέτρια» ενώ σύμφωνα με την μελέτη η λειτουργία του πάρκου δεν επηρεάζει τους τιθέμενους στόχους διατήρησης σε ό,τι αφορά την έκταση του ενδαιτήματος, το εύρος εξάπλωσης του είδους, τη διαθεσιμότητα βιομάζας και την όχληση στις περιοχές αναπαραγωγής.

Σε ό,τι αφορά το είδος ***Pyrrhocorax pyrrhocorax***, εξαιτίας της μικρής επισκεψιμότητάς του, καθώς και των περιορισμένων ατόμων που κατέγραψαν οι μελετητές, έκριναν ότι η διατήρησή του δεν επηρεάζεται από τη λειτουργία του αιολικού πάρκου και η δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων να χαρακτηρίζεται ως «αμελητέα» από την ΕΟΑ.

Νέος Υβριδικός Σταθμός

Για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ορνιθοπανίδα από την κατασκευή και λειτουργία του νέου Υβριδικού Σταθμού παραγωγής ενέργειας πραγματοποιήθηκαν εργασίες πεδίου στο διάστημα μεταξύ Δεκεμβρίου 2021 και Φεβρουαρίου 2022.

Για τη διενέργεια των εργασιών πεδίου επιλέχθηκαν εννέα εποπτικά σημεία (**Εικόνα 6**) για την παρατήρηση της δραστηριότητας των ειδών ορνιθοπανίδας σε όλη την έκταση του προτεινόμενου πάρκου. Η παρουσία πτηνών στην ευρύτερη περιοχή μελέτης αξιολογήθηκε σε πέντε ζώνες φθίνουσας πιθανότητας κινδύνου πρόσκρουσης. Η πρώτη ζώνη (**w**) αφορά τη θέση κάθε Α/Γ ξεχωριστά, αποτελεί τη ζώνη με την υψηλότερη πιθανότητα κινδύνου πρόσκρουσης και ορίζεται από το μέγεθος και τη θέση κάθε Α/Γ, ως «ζώνη ρότορα».

Η δεύτερη ζώνη (**wr**) εκτείνεται 10 μέτρα εκατέρωθεν της νοητής γραμμής που συνδέει τις μεμονωμένες Α/Γ και εκτείνεται έως 10 μέτρα πάνω από το ύψος των ρότορων, ορίστηκε ως η «ζώνη των Α/Γ».

Η τρίτη ζώνη (**e**), η «ζώνη 100 μέτρων», αφορά μια ζώνη 100 μέτρων εκατέρωθεν των θέσεων των Α/Γ, η οποία σε ύψος φτάνει τα 160 μέτρα (80 μέτρα πάνω από τον ρότορα).

Η «ζώνη κινδύνου» περιλαμβάνει τις 3 προαναφερθείσες ζώνες αυξανόμενης πιθανότητας κινδύνου σύγκρουσης (ζώνη ρότορα, ζώνη Α/Γ, ζώνη 100 μέτρων).

Η τέταρτη ζώνη (**n**) εκτείνεται περιμετρικά της «ζώνης κινδύνου», οριοθετήθηκε περίπου 500μ από τη σειρά των Α/Γ και ονομάζεται «στενή ζώνη μελέτης».

Η τελική ζώνη (**o**) «εκτός της ευρύτερης περιοχής μελέτης» καλύπτει όλες τις εγγραφές που γίνονται εκτός στενής ζώνης μελέτης.

Στο πρωτόκολλο καταγραφής των όρνιων και των άλλων αρπακτικών εντός της ζώνης μελέτης καταγράφονταν οι καιρικές συνθήκες σε διαστήματα τριών ωρών. Για κάθε εποπτικό σημείο από το οποίο έγινε η παρατήρηση, καταγράφηκε ο χρόνος παρατήρησης των πτηνών, ο αριθμός των ατόμων και το είδος για όλα τα άτομα που παρατηρήθηκαν σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια της έρευνας.

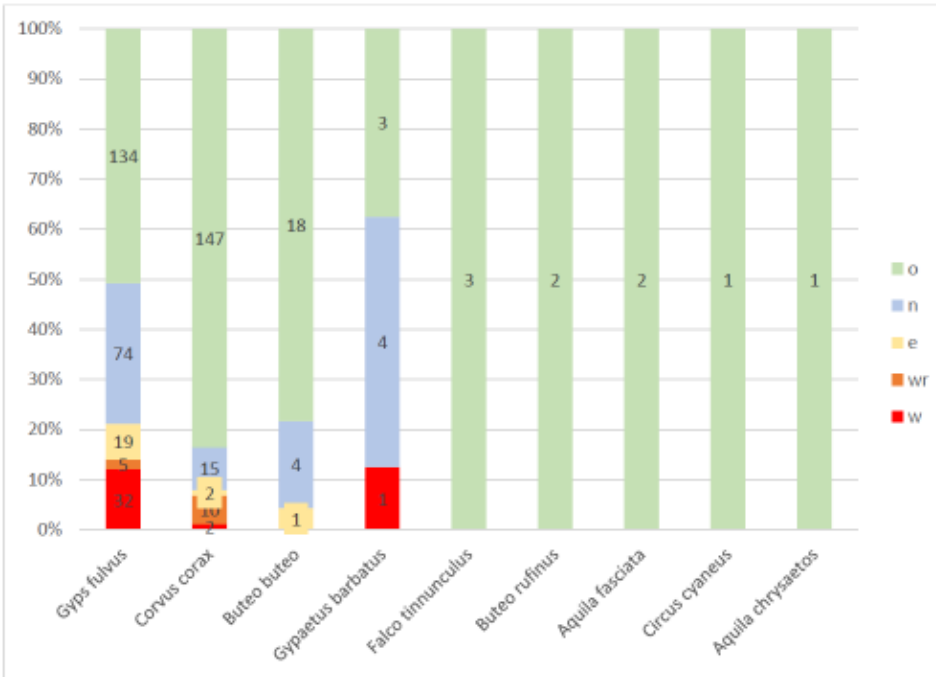

Εικόνα 6: Θέσεις εποπτικών σημείων (μπλε σημαίες). Κίτρινοι κύκλοι - οι θέσεις των προτεινόμενων Α/Γ. Η κίτρινη γραμμή οριοθετεί την ΕΖΔ GR4330005, η μωβ γραμμή οριοθετεί τη ΖΕΠ GR4310009, ενώ τα κόκκινα σημεία απεικονίζουν τις θέσεις των υφιστάμενων Α/Γ. (σελ. 150 της ΕΟΑ).

Συνολικά κατά τη διάρκεια των 11 ημερών εργασιών πεδίου έγιναν 204 καταγραφές 1.181 ατόμων, με την κατανομή των καταγραφών σε διαφορετικές ζώνες. Συνολικά καταγράφηκαν 35 διαφορετικά είδη, που αποτελούσαν είδη που απαντώνται μόνιμα στην περιοχή, αλλά και χειμερινούς επισκέπτες (**Εικόνα 7**).

Στην σελ. 159 της ΕΟΑ αναφέρεται ότι «...Το πιο συχνά καταγεγραμμένο είδος στη ζώνη κινδύνου ήταν το όρνιο (***Gyps fulvus***) με 63 καταγραφές 264 ατόμων. Το 40% των καταγραφών αυτών αφορούσαν τη ζώνη πλάτους 100 μέτρων εκατέρωθεν των ανεμογεννητριών, με το 20% των καταγραφών να γίνονται εντός της ζώνης με τον υψηλότερο κίνδυνο πρόσκρουσης. 32 από τα συνολικά 264 άτομα εντοπίστηκαν στη ζώνη με τον υψηλότερο κίνδυνο σύγκρουσης και άλλα 24 στη ζώνη των 100 μέτρων...» και παρακάτω «...Ο Γυπαετός (***Gypaetus barbatus***) ήταν το 5ο πιο συχνά παρατηρούμενο είδος με 8 καταγραφές. Από τις συνολικά οκτώ καταγραφές μία ήταν εντός της ζώνης των Α/Γ με τον υψηλότερο κίνδυνο πρόσκρουσης. Το είδος καταγράφηκε σε άλλες 4 περιπτώσεις εντός της στενής ζώνης μελέτης (ακτίνα 500 m γύρω από τη ζώνη σειράς της ανεμογεννήτριας), καθώς και 3 φορές σε αποστάσεις 1100-2700 m από το πάρκο.

Στη σελ. 165 της ΕΟΑ αναφέρεται «... Ως επικίνδυνη κρίθηκε η πτήση η οποία βρίσκεται εντός της ζώνης σάρωσης και αφύπνισης του ρότορα, μεταξύ 30-90 μέτρων πάνω από το έδαφος και εντός κύκλου διαμέτρου 90 μέτρων από τη θέση της Α/Γ). Το 75% των πτήσεων κρίθηκαν επικίνδυνες, με το 100% των πτήσεων του *Gypaetus barbatus*, το 85% των πτήσεων των *Gyps fulvus* και μόνο το 7% των πτήσεων των *Corvus corax*. Παρόλα αυτά, ιδιαίτερα για το Γυπαετό, το ποσοστό αυτό θα ήταν καλό να διερευνηθεί περαιτέρω με επιπλέον εργασίες πεδίου καθώς στη ζώνη κινδύνου είχαμε την καταγραφή ενός μόνο ατόμου οπότε πιθανόν να μην είναι ακριβή τα στοιχεία...».

Εικόνα 7: Σχετική κατανομή του αριθμού των ατόμων των αρπακτικών και του κορακιού που παρατηρήθηκαν στις 5 ζώνες.

Κινήσεις αρπακτικών εντός των ζωνών

Συνολικά 31 καταγραφές πουλιών και 108 περάσματα παρατηρήθηκαν στη ζώνη των Α/Γ, η οποία είναι ένα πολύγωνο που εκτείνεται 10m εκατέρωθεν της γραμμής που συνδέει τις ανεμογεννήτριες και είναι μια ζώνη υψηλής πιθανότητας πρόσκρουσης. Ο μεγαλύτερος αριθμός περασμάτων καταγράφηκε στην Α/Γ 6, αντιπροσωπεύοντας το 43% του συνολικού αριθμού περασμάτων. Η δεύτερη θέση με τα περισσότερα περάσματα ειδών ορνιθοπανίδας ήταν μεταξύ των Α/Γ 2 και 3, ακολουθούμενη από 1 καταγραφή και 14 περάσματα πάνω από την Α/Γ 5. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το 74% όλων των καταγραφών και το 83% όλων των περασμάτων αφορούν όρνια (*Gyps fulvus*) και ότι η μεγαλύτερη δραστηριότητα παρατηρήθηκε στην θέση της Α/Γ 6, τη μοναδική τοποθεσία όπου καταγράφηκαν και τα τρία είδη (*Gyps fulvus*, *Corvus corax*, *Gypaetus barbatus*). Ως επικίνδυνη κρίθηκε η πτήση η οποία βρίσκεται εντός της ζώνης σάρωσης και αφύπνισης του ρότορα, μεταξύ 30-90 μέτρων πάνω από το έδαφος και εντός κύκλου διαμέτρου 90 μέτρων από τη θέση της Α/Γ. Το 75% των πτήσεων κρίθηκαν επικίνδυνες, με το 100% των πτήσεων του *Gypaetus barbatus*, το 85% των πτήσεων των *Gyps fulvus*.

Αποικίες όρνιων

Κατά τη διάρκεια των εργασιών πεδίου εντοπίστηκε μια αναπαραγωγική αποικία όρνιων περίπου 1.200-1.700 μέτρα ΝΑ της θέσης της Α/Γ 6. Ζεύγη πτηνών εντοπίστηκαν σε 6 από τις 9 θέσεις φωλεοποίησης, υποδηλώνοντας έντονα την ωτοκία και την αναπαραγωγή. Η πλειονότητα των φωλιών βρίσκεται στον βράχο με νότιο προσανατολισμό, ενώ 2-3 θέσεις φωλεοποίησης βρίσκονται στο τμήμα Δ/ΒΔ του γκρεμού. Οι πλησιέστερες φωλιές που εντοπίστηκαν βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη από 1.200 μέτρα από την Α/Γ 6 και λιγότερο από 1.000 μέτρα από υπάρχουσα Α/Γ. Η ΕΟΑ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν έχουν όλα τα τμήματα του πάρκου ίδιες επιπτώσεις στην κοινότητα των πτηνών, με την θέση τοποθέτησης της 6ης Α/Γ να κρίνεται ως θέση με υψηλό κίνδυνο πρόσκρουσης.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

1. Παρατηρήσεις επί της ΕΟΑ

Η υποβληθείσα ΕΟΑ επικεντρώνεται κυρίως στις επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού της ορνιθοπανίδας στην ΖΕΠ GR4310009 στο πλαίσιο παρακολούθησης του ήδη υφιστάμενου σταθμού ιδιοκτησίας ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.

Στην ΕΟΑ καταδεικνύεται ο κίνδυνος για τον Γυπαετό ***Gypaetus barbatus***, που είναι ανάμεσα στα ευρωπαϊκά είδη με παγκόσμιο ενδιαφέρον διατήρησης, κρισίμως κινδυνεύοντα (CR, Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας, 2009, ISBN: 978-960-85298-8-5). Θα πρέπει να λάβουμε υπόψιν ότι στην ηπειρωτική Ελλάδα το είδος έχει εξαφανιστεί από όλες τις παραδοσιακές του επικράτειες και επιβιώνει μόνο στην Κρήτη. Ο Γυπαετός είναι χωροκρατικό είδος με μεγάλες επικράτειες, που μπορεί να φτάνουν τα 2.380 km², είναι μονογαμικό είδος ενώ με την υιοθέτηση και υλοποίηση εφαρμογής του προτεινόμενου Σχεδίου Δράσης (ΣΔ) του σχετικού 16 οι προτεινόμενες τιμές, μετά το πέρας της υλοποίησής του, είναι επιθυμητό να προσεγγίζουν ως προς την έκταση εξάπλωσής τους την κατάσταση προ κατάρρευσης, την περίοδο 1990-2000, δηλαδή τα 13.187 km² και ο πληθυσμός του θα πρέπει να ανέλθει σε 8-9 αναπαραγωγικά (ή τουλάχιστον χωροκρατικά) ζευγάρια (+10-25%) στην υπάρχουσα ζώνη εξάπλωσης του είδους στην Κρήτη. Σε αλληλογραφία με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (Α.Π. ΠΕΧΩΣ 313532/13-10-2021) μας επιβεβαιώθηκε η παρουσία νεαρών γυπαετών στη περιοχή με τη χρήση τεχνολογίας ραδιοεντοπισμού (περίοδος 2001-2015).

Σημαντική είναι επίσης και η παρουσία φωλιών του όρνιου ***Gyps fulvus***, 1.200-1.700 μέτρα ΝΑ της θέσης της Α/Γ 6.

Στο σχετικό 16 αναφέρεται ότι «...το 65% των αποικιών του Όρνιων θα επηρεαστούν αρνητικά εφόσον οι θέσεις αναπαραγωγής τους βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 3 km από σχεδιαζόμενους ΑΣΠΗΕ (Χιρουχάκης, 2019)...». Η πίεση / απειλή λόγω πρόσκρουσης σε ανεμογεννήτρια χαρακτηρίζεται ΥΨΗΛΗ, ενώ έχει αποδειχθεί πως τα όρνια έχουν μειωμένη πρόσθια όραση και περισσότερο ανεπτυγμένη την περιφερειακή, λόγω του τρόπου πτήσης και αναζήτησης τροφής, καθώς και των ηθολογικών τους εξελικτικών προσαρμογών, αναζητώντας τροφή κοιτώντας προς το έδαφος και πλευρικά, ώστε να έχουν οπτική επαφή με γειτονικά άτομα, αλλά παρουσιάζουν «τυφλές» περιοχές στο οπτικό τους πεδίο με μειωμένη αντίληψη του πρόσθιου χώρου. Σύμφωνα και με την επιστημονική άποψη του ΜΦΙΚ που μας κατατέθηκε (Α.Π. ΠΕΧΩΣ 313532/13-10-2021), θα έπρεπε να έχει γίνει χαρτογραφική αποτύπωση των παρατηρήσεων των ειδών αυτών και να υπολογιστεί η χρήση της περιοχής με βάση την πυκνότητα των παρατηρήσεων ή τον αριθμό των διελεύσεων από τα πολύγωνα του αιολικού σταθμού. Παράλληλα θα έπρεπε να πραγματοποιηθούν ημερήσιες παρατηρήσεις ή δειγματοληπτικές περιόδους που να καλύπτουν διαδοχικά τμήματα μίας ημέρας, ώστε να συμπληρωθεί ένας ημερήσιος κύκλος και οι δειγματοληψίες να είναι αντιπροσωπευτικές για όλες τις ώρες της ημέρας και εποχές.

Για τον Χρυσαιτό (*Aquila chrysaetos*), αναφέρεται στη σελ. 133 της υποβληθείσας ΕΟΑ ότι η ευπάθεια του είδους θα μπορούσε να συσχετισθεί **κυρίως με πιθανή θνησιμότητα λόγω πρόσκρουσης**, που σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία αποτελεί και την κύρια απειλή για το είδος, ενώ η δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων κατά τους μελετητές της ΕΟΑ χαρακτηρίζεται μέτρια. Σύμφωνα με την τεκμηριωμένη επιστημονικά άποψη του ΜΦΙΚ σε απόσταση 3,5 Km από το προτεινόμενο έργο υπάρχουν ενεργές θέσεις φωλεοποίησης του είδους. Τα πολύγωνα του έργου βρίσκονται εντός της επικράτειας του ζευγαριού και αποτελούν χώρο τροφοληψίας των ενηλίκων ατόμων. Επίσης, η διαχρονικά μειωμένη παρατήρηση περασμάτων του είδους νότια και δυτικά των ανεμογεννητριών αυθαίρετα αποδίδεται στο ότι δεν είναι προτιμητέες θέσεις τροφοληψίας. Μελέτες με τη χρήση τηλεμετρίας έχουν αποδείξει πως η πιθανότητα πρόσκρουσης μειώνεται με τον χρόνο λειτουργίας ενός αιολικού σταθμού, αλλά ως αποτέλεσμα της εκτόπισης των ατόμων από την έκταση που καταλαμβάνουν τα έργα.

- Σύμφωνα με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ η παραγωγή αιολικής ενέργειας είναι στις κυριότερες πιέσεις - απειλές των προαναφερθέντων ειδών ορνιθοπανίδας. Από τα άνω αναφερόμενα είναι φανερό ότι η εγκατάσταση των νέων Α/Γ είναι σε πλήρη αντίθεση με τους στόχους διατήρησης που θέτει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον Γυπαετό και το Όρνιο (σχετ. 16), και το οποίο δεν έχει ληφθεί υπόψιν από την ΕΟΑ σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα από τις προδιαγραφές της Υ.Α.

170225/2014 (σχετ. 23, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ). Οι στόχοι αυτοί αποτυπώνονται και στο ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΠΔΠ) ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα (2021–2027) (Σχετ. 29), όπου αναφέρεται ενδεικτικά η Διατήρηση/αποκατάσταση των ενδιαιτημάτων των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος που έχουν επιλεγεί ως προτεραιότητα στο ΠΔΠ μέσα στο οποίο συγκαταλέγονται τα είδη *Aquila chrysaetos*, *Gypaetus barbatus*, ***Gyps fulvus***.

- Ο κίνδυνος πρόσκρουσης από τη χωροθέτηση των νέων Α/Γ δεν μπορεί να αγνοηθεί, όπως καταγράφηκε στην αυτοψία που πραγματοποίησε η υπηρεσία μας. Συγκεκριμένα παρατηρήθηκε παρουσία όρνιων να ανεμοπορούν πλησίον του υφιστάμενου αιολικού πάρκου (29/9/2022) (**Εικόνα 8**) (κατά τη διάρκεια της αυτοψίας ορισμένες Α/Γ ήταν εκτός λειτουργίας). Επίσης έχει καταγραφεί περιστατικό θανάτωσης όρνιου από πρόσκρουση που δυστυχώς ήταν αποτέλεσμα τυχαίας ανεύρεσης παρά συστηματικής εργασίας πεδίου (αλληλογραφία ΜΦΙΚ) (<https://www.newshub.gr/el/kriti/irakleio-i-anemogennitria-skotose-ornio-ston-kroysona-fotografies>).
- Στην υποβληθείσα ΕΟΑ υπολογίζεται ποσοστό κάλυψης 4% εντός της ΕΖΔ και συμπεραίνεται, σύμφωνα με την κρίση των μελετητών ότι «...από την κατασκευή και την ανάπτυξη των προτεινόμενων Α/Γ δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις στους σημαντικούς τύπους οικοτόπων της περιοχής μελέτης». Επισημαίνεται ότι στην ίδια περιοχή είναι ήδη εγκατεστημένος αιολικός σταθμός, ενώ αγνοούνται για την ανάλυση των επιπτώσεων οι άλλες υφιστάμενες δραστηριότητες εντός ΕΖΔ, όπως προβλέπεται από το Σχετ. 13. Δεν αναφέρονται αναλυτικά οι πιέσεις στην περιοχή λόγω χωροθέτησης του συστήματος αποθήκευσης/συσσωρευτών και του κέντρου ελέγχου με Εκτιμώμενη Ζώνη Κατάληψης περίπου 10.000 m² καθώς επίσης και από τη διάνοιξη νέας δασικής οδοποιίας μήκους 2.544,28 m στα προστατευτέα είδη χλωρίδας και πανίδας.

Εικόνα 8: Φωτογραφίες που ελήφθησαν κατά την αυτοψία (29 Σεπτεμβρίου 2022).

Σύμφωνα με την παρ. Β.3.1 του Σχ. 11, στις πιέσεις και τις απειλές για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας είναι «...η ανεξέλεγκτη και απρογραμματιστή διάνοιξη δρόμων σε ορεινές περιοχές, που διευκολύνει τη λαθροθηρία, τη λαθροϋλοτομία και τις καταπατήσεις, κατακερματίζει τα ενδιαίτημα ευαίσθητων ειδών, προκαλεί διάβρωση του εδάφους και εμμέσως υποβάθμιση των υδατορευμάτων, δημιουργεί άμεση θνησιμότητα σε θηλαστικά και ερπετά λόγω της κυκλοφορίας των οχημάτων και πολλές φορές ευθύνεται για τη συρρίκνωση πληθυσμών ενδημικών ειδών και ειδών με περιορισμένη εξάπλωση. Επιπλέον, αλλοιώνει το τοπίο και τη «φυσικότητα» μιας περιοχής και διευκολύνει χωροθέτηση και σχετικές δραστηριότητες πρόσθετων τεχνικών έργων (π.χ. εγκατάσταση κεραιών κ.ά.), ακόμη και σε προστατευόμενες περιοχές...». Στην ίδια παράγραφο αναφέρεται επίσης ότι σε οικοτόπους με θαμνώνες σκληροφυλλικής βλάστησης, όπως είναι η περιοχή εγκατάστασης του έργου, ασκούνται σημαντικές πιέσεις από κατασκευαστικές δραστηριότητες.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η νέα διάνοιξη της δασικής οδοποιίας έρχεται να προστεθεί σε προγενέστερη διάνοιξη για τις ανάγκες του υφιστάμενου αιολικού πάρκου, εντείνοντας την κατακερματισμό της ακεραιότητας της περιοχής ΕΖΔ GR4330005. Οι επεμβάσεις για την υλοποίηση του έργου (αποψίλωση, οδοποιία, διαμόρφωση πλατειών και γηπέδου 10 στρ., εκσκαφές κλπ.) και η εγκατάσταση των Α/Γ για βάθος χρόνου 25 ετών, είναι βασικοί παράγοντες πίεσης στη βιοποικιλότητα της περιοχής. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Σχ. 5, η ΕΟΑ θα έπρεπε να εστιάζει στις συνέπειες για την περιοχή βάσει των στόχων διατήρησής της. Η ΕΟΑ χρησιμοποιεί το βαθμό διατήρησης των ειδών του Παραρτήματος Ι σε ολόκληρη την ΖΕΠ για να εκτιμήσει τις επιπτώσεις του έργου, ενώ θα έπρεπε να κάνει αποτίμηση σε τοπικό επίπεδο σε σχέση με όλη την ΖΕΠ (Παρατήρηση 4, αλληλογραφία ΜΦΙΚ).

2. Στην ΜΠΕ εξετάστηκαν 2 εναλλακτικές θέσεις χωροθέτησης, στη θέση «Καλόγηρος» και στη θέση «Καστροκεφάλα», οι οποίες απορρίφθηκαν. Όμως στην επιλεγμένη θέση χωροθέτησης και στην εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την ΜΠΕ, δεν ελήφθησαν υπόψιν τα αποτελέσματα της ΕΟΑ ως προς τον κίνδυνο πρόσκρουσης στη θέση της Α/Γ 6, όπως και στις θέσεις των Α/Γ 2 και 3.

3. Στην υποβληθείσα ΜΠΕ στο Σχέδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης και μετριασμού των επιπτώσεων αναφέρεται ότι κατά το στάδιο κατασκευής για την προστασία της Χλωρίδας-Πανίδας προβλέπεται «*Διάσωση και μεταφορά για φύτευση σε άλλο μέρος κοντά στην αρχική τους θέση ή σε μια άλλη θέση που κρίνεται κατάλληλη σπάνιων ειδών χλωρίδας*» και «*Διάσωση φωλιών και μεταφορά τους σε άλλο μέρος κοντά στην αρχική τους θέση ή σε μια άλλη θέση που κρίνεται κατάλληλη*». Δεν έχουν ενσωματωθεί τα προτεινόμενα «Μέτρα και δράσεις προστασίας για το Όρνιο και τον Γύπα (Σχ. 16, Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα πτηματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*) και Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*) στην Ελλάδα)». Συγκεκριμένα στο Σ.Δ. η μείωση της θνησιμότητας των γυτών, λόγω πρόσκρουσης σε υποδομές παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αποτελεί μέτρο **ΥΨΗΛΗΣ προτεραιότητας προς ενσωμάτωση** στις ΑΕΠΟ, ως εξής:

Εφαρμογή μέτρων μετριασμού επιπτώσεων σε ΑΣΠΗΕ όπου έχει καταγραφεί τουλάχιστον ένα περιστατικό πρόσκρουσης γύπα. Υποχρεωτική εφαρμογή συστήματος άμεσης διακοπής λειτουργίας, σύμφωνα με την αποτελεσματικότερη διεθνή πρακτική, η οποία περιλαμβάνει την απασχόληση ορνιθολόγων πεδίου σε μόνιμη βάση, που θα ειδοποιούν σε περίπτωση προσέγγισης Γυτών – Μεγάλων Αρπακτικών (*Aquila spp*, *Haliaeetus albicilla*, *Clanga spp.*) και παύση λειτουργίας Α/Γ βάσει συγκεκριμένου πρωτόκολλου. Οριστική διακοπή λειτουργίας Α/Γ-ΑΣΠΗΕ σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων περιστατικών πρόσκρουσης και εφόσον τα μέτρα μετριασμού δεν έχουν αποδώσει.

4. Στη σελ. 172 της ΜΠΕ στα επίπεδα θορύβου, στην κατασκευή της ισοθροβικής καμπύλης των 45db δεν φαίνεται να έχει λάβει υπόψιν τις ήδη υφιστάμενες Α/Γ, οι οποίες αποτελούν επιπλέον πηγές θορύβου, με συνέπεια την πιθανή υποεκτίμηση των τελικών αποτελεσμάτων της επίπτωσης στο ανθρωπογενές περιβάλλον.

5. Στο ίδιο γήπεδο εγκατάστασης υπάρχουν ήδη αδειοδοτημένο έργο εγκατάστασης Α/Γ (ΑΔΑ: ΒΕΝΥ0-ΖΡΕ), της ίδιας εταιρείας. Η κατάτμηση αυτή στην περιβαλλοντική αδειοδότηση, να μην δεν απαγορεύεται με ρητή διάταξη, δεν επιτρέπει όμως τη συνθετική εξέταση και συνολική εκτίμηση των σωρευτικών συνεπειών και επιπτώσεων του όλου ενιαίου έργου.

6. Συνολικά στην αποτύπωση των επιπτώσεων στον Πίνακα 9.5 (σελ. 176 της ΜΠΕ), ως συνέπεια των παραπάνω ελλείψεων αντικατοπτρίζεται η υποεκτίμηση και υποβάθμιση ορισμένων εκ των σημαντικότερων περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου, βάσει των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω.

7. Η μελέτη δασικής οδοποιίας (ξεχωριστό τεύχος εντός της ΜΠΕ), για τη διάνοιξη νέας οδοποιίας μήκους 2.544,28 m λανθασμένα αναφέρει (σελ. 5) ότι η περιοχή ενδιαφέροντος δεν ανήκει στον εθνικό κατάλογο NATURA 2000 και δεν συγκαταλέγεται στις σημαντικές περιοχές για τα πουλιά, ενδημικά και αποδημητικά. Όμως η διάνοιξη δασικής οδοποιίας είναι συνοδό έργο του κυρίως, στην ίδια περιοχή, εντός περιοχής Natura 2000.

Κατόπιν των παραπάνω, επειδή δεν τεκμηριώνεται η διασφάλιση της ακεραιότητας των δύο επηρεαζόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά GR185 από την εγκατάσταση και λειτουργία του ΥΣΠΗΕ στην προτεινόμενη θέση, διαφωνούμε με την έγκριση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων όπως υποβλήθηκε.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Α. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☐
Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ.	☐
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☒
Δ. ΔΕΝ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ ΜΠΕ ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Ε. ΔΕΝ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ ΜΠΕ ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ	☐

15. Την εισήγηση της κ. **Δαφνομήλη Δήμητρας** υπαλλήλου τμήματος Περιβάλλοντος Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ.

16. Την εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας κ. **Ξυλούρη Νικόλαου**, με την οποία μεταξύ άλλων ανέφερε: «**εισηγούμαι στην Επιτροπή να γνωμοδοτήσει αρνητικά επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: Υβριδικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου**, με φορέα «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ», σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στο αριθμ. πρωτ. **313273/13-10-2022** έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ

17. **Τις απόψεις των μελών της Επιτροπής.**

Μετά από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Γνωμοδοτεί αρνητικά για τους Περιβαλλοντικούς όρους της ΜΠΕ του έργου: **Υβριδικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στη θέση «Βοσκερό – Βουκολιά» του Δήμου Μαλεβιζίου ΠΕ Ηρακλείου**, με φορέα «ENEL GREEN POWER HELLAS ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ», σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στο αριθμ. πρωτ. **313273/13-10-2022** έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, σύμφωνα και με όσα αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο **17-10-2022**

**Ο Πρόεδρος της Επιτροπής
Περιβάλλοντος και Χωροταξίας**

Τα Μέλη

**Νίκος Ξυλούρης
Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος ΠΚ**